

Nr 371

Av herr Wennerfors m. fl., om en översyn av indelningen i polisdistrikt.

(Lika lydande med motion nr 282 i Första kammaren)

I statsverkspropositionen, bilaga 4, föreslår departementschefen under punkt B 8 (Lokala polisorganisationen: Avlöningar) att anslaget ökas med 68,2 miljoner, vilket innebär en ökning av antalet befattningshavare med 250 under budgetåret 1967/68. Rikspolisstyrelsens förslag till ökning på 107,8 miljoner — innebärande en ökning av 1 349 tjänster — har således nedprutats avsevärt.

Med hänsyn till det ansträngda budgetläget kan departementschefens nedprutning vara förståelig. Emellertid vill vi inom ramen för förslaget till anslag uttala att vid tilldelningen av tjänster till resp. polisdistrikt Norrtälje polisdistrikt prioriteras.

Det nuvarande Norrtälje polisdistrikt bildades vid förstatligandet av de tre landsfiskalsdistrikten Norrtälje, Häverö och Östhammar, i vilka personalen tillsammans omfattade 55 befattningshavare. Vid förstatligandet 1.1.1965 minskades antalet befattningshavare till 49. Den 1.7.1966 tillfördes kriminalsektionen resp. allmänna utredningssektionen ytterligare var sin befattningshavare. Antalet är nu 51.

Under de två år som nu förflutit sedan förstatligandet har arbetsläget och arbetsbalansen blivit alltmer prekära. I en nyligen avgiven skrivelse från polismästaren i Norrtälje polisdistrikt till rikspolisstyrelsen bedöms läget som nära katastrofalt. I skrivelsen anfördes vidare att om personell underbemanning skall bestå, är det nödvändigt, att polischefen erhåller direktiv, vilka arbetsuppgifter som ska eftersättas.

I 1962 års principproposition om polisdistriktsorganisationen angavs målsättningen att ett polisdistrikt skulle äga så stor befolkning och sådan struktur att polisarbetet inom distriktet bereder sysselsättning för en poliskår om minst 20 och helst upp emot 50 man. Vissa omständigheter skulle kunna påkalla avsteg från denna princip.

Vid statsutskottets behandling framhöll utskottet bl.a. att man under indelningsarbetet allvarligt torde få pröva möjligheterna till mindre distrikt än vad 1957 års polisutredning avsett.

Den år 1962 tillsatta polisberedningen framhöll som sannolikt att sedan den nya polisorganisationen kommit i tillämpning arbetsorganisatoriska skäl

tämligen snart kommer att framtvinga en översyn av polisdistriktsindelningen. I detta instämde flertalet remissinstanser.

I 1964 års riksdagsbehandling beträffande den närmare utformningen av polisorganisationen framhöll departementschefen i prop. nr 100 följande:

Jag vill i detta sammanhang understryka nödvändigheten av att indelningsfrågan ägnas fortlöpande uppmärksamhet. Polisdistriktsindelningen liksom andra organisatoriska förändringar i samband med förstatligandet måste anpassas till de fortgående befolkningsomflyttningarna, trafikens utveckling, den taktiska utvecklingen av polisverksamheten samt till alla de övriga förhållanden, som har betydelse för den polisiära verksamheten.

Norrtälje polisdistrikt har en areal av 33 kvadratmil, dvs. nära hälften av Stockholms län. Avstånden är stora, varför många tjänsteförrättningar fordrar långa restider. Som exempel kan nämnas att avståndet från Norrtälje till Östhammar är 90 km. Härtill kommer skärgårdsområdet, där ett enkelt tjänsteuppdrag kan ta en hel dag i anspråk.

Inom distriktet finns en bofast befolkning av nära 47 000 personer. Distriktets stora skärgårdsområde och närheten till Stockholm och Uppsala har medfört en avsevärd fritidsbebyggelse, som ökar varje år. Härigenom får distriktet ett befolkningstillskott av nära 100 000 personer under sommaren.

Inom distriktet finns fyra färjelägen för utlandstrafik. Under 1966 medföljde trots hamnarbetarstrejker på finska sidan på dessa färjor sammanlagt ca 689 000 personer och ca 107 000 motorfordon. I Norrtälje finns ett regemente och på Väddö luftvärnets skjutskola. Vidare finns i distriktet en större fångvårdsanstalt, två fångvårdskolonier samt en av arbetsmarknadsstyrelsen driven förläggning. Det anförda antyder vad dessa institutioner innebär för polisens vidkommande.

Vid distriktets personaltilldelning har det fasta befolkningsantalet förmodligen utgjort bedömningsgrund. Med hänvisning till distriktets struktur och till ovan anförda förhållanden är en sådan bedömning inte realistisk. Distriktet bör tilldelas en personal som motsvarar en avsevärt större befolkning.

I rikspolisstyrelsens petita anges att personalen inte hinner med arbetsuppgifterna inom ramen för ordinarie arbetstid på grund av brottslighetens utveckling. Trots ett mycket kraftigt övertidsuttag (för utredningsmän uppgick antalet övertidstimmar under budgetåret 1965/66 till över 185 000) har stora arbetsbalanser uppstått på sina håll eller befintliga balanser inte kunnat avarbetas. Spaningsverksamheten har inte kunnat upprätthållas i behövlig omfattning. Denna verksamhet är av fundamental betydelse såväl för polisens brottsförebyggande verksamhet som för dess repressiva funktioner.

I Norrtälje polisdistrikt uppgick antalet övertidstimmar till 18 860 under

år 1966. I detta antal är ej polismästarens, polissekreterarens och kommissariernas övertid medräknad. Vakanta polistjänster var under 1966 i medeltal 5. Under sommaren var 3 polismän kommenderade till sjöpolisen. Befattningarna på arbetsgrupper är i allmänhet mycket svåra att besätta. Som exempel kan nämnas att en tjänst i Rimbo under 1965—1966 varit besatt sammanlagt tre månader. Tjänsten har kungjorts nio gånger utan någon sökande.

Med hänvisning till det i motionen citerade uttalandet i prop. nr 100 från år 1964 och redogörelsen för förhållandena i Norrtälje polisdistrikt samt med vetskapen om liknande alarmerande uppgifter från andra distrikt i landet finner vi det vara synnerligen angeläget att en översyn av polisdistriktsindelningen företages.

Den förestående övergången till högertrafik i september 1967 med synnerligen högt ställda krav på trafikövervakning, trafikledning och medverkan i upplysningsverksamheten samt trafikundervisningen i skolorna belyser ärendets mycket brådskande natur.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t föranstaltar om en översyn av polisdistriktsindelningen.

Stockholm den 25 januari 1967

Alf Wennerfors (h) Filip W. Fridolfsson (h) Hans Nordgren (h)

Gunnar Oskarson (h)

Allan Åkerlind (h)
